

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Törvényszéke
22/22. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2022. február 2.

A T-399/19. sz. ügyben hozott ítélet
Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo kontra Bizottság
(Panasz elutasítása)

A Törvényszék megsemmisíti a Bizottság azon határozatát, amely elutasít egy lengyel nagykereskedő által benyújtott panaszt

A Bizottság nem tartotta tiszteletben azokat az eljárási jogokat, amelyekkel e lengyel nagykereskedő az e határozat elfogadásához vezető eljárás keretében rendelkezett

Az Európai Bizottság 2011 és 2015 között több intézkedést is tett a közép- és kelet-európai gázpiacok működésének vizsgálata érdekében. Ennek keretében vizsgálatot indított a Gazprom PJSC és a Gazprom export LLC (a továbbiakban együtt: Gazprom) ellen azzal kapcsolatban, hogy miként alakul a gázellátás nyolc tagállamban, vagyis Bulgáriában, a Cseh Köztársaságban, Észtországban, Lettországon, Litvániában, Magyarországon, Lengyelországban és Szlovákiában (a továbbiakban: érintett országok).

A Bizottság 2015. április 22-én kifogásközlést¹ küldött a Gazpromnak, amelyben azt kifogásolta vele szemben, hogy az érintett országok nagykereskedelmi gázellátásának *upstream* nemzeti piacain visszaélt az erőfölényével annak érdekében, hogy ott megakadályozza a gáz szabad áramlását, megsértve az ilyen visszaélések tilalmáról szóló EUMSZ 102. cikket.

A kifogásközlésben a Bizottság többek között úgy ítélte meg, hogy a Gazprom a lengyelországi gázszállításait annak rendelte alá, hogy bizonyos biztosítékokban részesüljön a gázszállítási infrastruktúrára vonatkozóan. E biztosítékok kiterjedtek arra, hogy a felperes, a Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. lengyel nagykereskedő vegye tudomásul a Lengyelországon áthaladó fő gázvezetékek egyike, vagyis a Yamal gázvezeték lengyelországi szakaszát érintő beruházások kezelése felett a Gazprom által gyakorolt ellenőrzés megerősítését (a továbbiakban: Yamal kifogások).

A Bizottság a 2018. május 24-i határozatban² jóváhagyta és kötelezővé tette a Gazprom által a Bizottság versenyjogi aggályainak eloszlata érdekében előterjesztett kötelezettségvállalásokat, és lezárta a közigazgatási eljárást ebben az ügyben.

Ezen eljárással párhuzamosan a felperes 2017. március 9-én panaszt nyújtott be, amelyben a Gazprom olyan visszaélésszerű magatartásait kifogásolta, amelyek nagyrészt átfedésben voltak a Bizottság által a kifogásközlésben megfogalmazott aggályokkal. E panasz olyan állításokat tartalmazott, amelyek szerint a Gazprom a felperes által 2009-ben és 2010-ben tapasztalt ellátási hiány kontextusában olyan feltételektől tette függővé a kiegészítő gázmennyiségek szállítására vonatkozó szerződés megkötését, amelyek többek között arra irányultak, hogy erősítsék meg a Gazprom befolyását a Yamal gázvezeték lengyelországi szakaszának üzemeltetése felett (a továbbiakban: az infrastruktúrával kapcsolatos feltételekre vonatkozó állítások). Ez utóbbi állítások

¹ A Bizottság által az [EUMSZ 101. cikk] és [az EUMSZ 102. cikk] alapján folytatott eljárásokról szóló, 2004. április 7-i 773/2004/EK bizottsági rendelet (HL 2004. L 123., 18. o.; magyar nyelvű különkiadás 8. fejezet, 3. kötet, 81. o.) 10. cikke alapján.

² Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 102. cikke és az EGT-Megállapodás 54. cikke alkalmazására vonatkozó eljárásban (AT.39816 – „közép- és kelet-európai *upstream* gázellátás” ügy) 2018. május 24-én hozott C(2018) 3106 final európai bizottsági határozat (HL 2018. C 258., 6. o.). A felperes keresetet indított e határozat megsemmisítése iránt, amelyet azonban a Törvényszék a [T-616/18.](#) sz., Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo kontra Bizottság (A Gazprom kötelezettségvállalásai) ügyben 2022. február 2-án hozott ítéletében elutasított (lásd a 21/22. sz. sajtóközleményt is).

részben olyan magatartásokat kifogásoltak, amelyek hasonlóak a Yamal kifogásokkal érintett magatartásokhoz.

A Bizottság 2018. január 23-án írásban jelezte a felperesnek, hogy a panasz elutasítását tervezi, és felhívta a felperest, hogy négyhetes határidőn belül ismertesse az álláspontját (a továbbiakban: elutasítási szándékról szóló levél). A Bizottság a 2019. április 19-i határozatban (a továbbiakban: megtámadott határozat)³ elutasította a felperes által benyújtott panaszt.

Az állítások vizsgálata keretében a Bizottság a panasz azon állításait, amelyek megfelelnek a Gazprom kötelezettségvállalásai által lefedett versenyjogi aggályoknak, megkülönböztette az e panaszban előadott egyéb állításoktól, az állítások e második kategóriáját illetően pedig többek között elutasította az infrastruktúrával kapcsolatos feltételekre vonatkozó állításokat.

A felperes keresetet indított a megtámadott határozat megsemmisítése iránt, amelynek a Törvényszék kibővített nyolcadik tanácsa helyt ad.

A Törvényszék álláspontja

A Törvényszék elsőként azokat a kifogásokat vizsgálja meg, amelyekben a felperes azt sérelmezi a Bizottsággal szemben, hogy megsértette a felperes panasza alapján indított közigazgatási eljárás keretében a felperes meghallgatáshoz és tájékoztatáshoz való jogát.

E tekintetben a Törvényszék emlékeztet mindenekelőtt arra, hogy a 773/2004 rendelet 7. cikkének (1) bekezdése értelmében, ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a birtokában lévő információ alapján nincs elegendő oka arra, hogy egy panasz alapján eljárjon, tájékoztatja a panaszost ennek okairól, és kitér az arra, hogy a határidőt, amelyen belül a panaszos írásban ismertetheti álláspontját.

A Bizottság az elutasítási szándékról szóló levélben, amelyet e rendelkezés értelmében küldött a felperesnek, többek között megállapította, hogy nem volt elegendő indok további vizsgálatot folytatni az infrastruktúrával kapcsolatos feltételekre vonatkozó állítások tárgyában, mivel korlátozott volt annak valószínűsége, hogy a Gazprommal szemben megállapítást nyerjen az EUMSZ 102. cikk megsértése. Ezen ideiglenes következtetés két igazoláson alapult, vagyis egyrészt az Urząd Regulacji Energetyki (lengyel energiaügyi szabályozó hivatal) azon határozatán, amely a Yamal gázvezeték lengyelországi szakaszának üzemeltetőjét, a Gaz-System S.A.-t független rendszerüzemeltetőként tanúsította (a továbbiakban: tanúsítási határozat), másrészt pedig a Lengyel Köztársaság és az Oroszországi Föderáció között a gázügyek területén fennálló kapcsolatok „kormányközi kontextusán”.

Márpedig, jóllehet a Bizottság a megtámadott határozatban levont azon következtetésének alátámasztására szolgáló igazolásként, amely szerint az infrastruktúrával kapcsolatos feltételekre vonatkozó állításokkal összefüggésben korlátozott a jogsértés megállapításának valószínűsége, átvette a tanúsítási határozatra történő hivatkozást, ugyanezen határozatban második igazolásként bevezetett egy olyan hivatkozást is, amely az úgynevezett állami cselekvésre alapított kivételre utal.

Így a Törvényszék emlékeztet arra, hogy az állami cselekvésre alapított kivétel – amelyet megszorítóan kell alkalmazni – lehetővé teszi valamely versenyellenes magatartásnak az EUMSZ 101. cikk és az EUMSZ 102. cikk hatálya alóli kizárását, amennyiben e magatartást valamely nemzeti szabályozás, az e szabályozás által kialakított jogi háttér, vagy akár a nemzeti hatóságok általi leküzdhetetlen nyomásgyakorlás követeli meg az érintett vállalkozásoktól.

Márpedig a Törvényszék megállapítja, hogy e kivétel nem jelenik meg az elutasítási szándékról szóló azon levélben megfogalmazott releváns megfontolások között, amely időben megelőzte a megtámadott határozatot. Figyelembe véve az állami cselekvésre alapított kivétel különleges, a felelősség alól mentesítő jellegét, valamint azt, hogy az ítélezési gyakorlat a harmadik államok

³ A panasz elutasításáról szóló, 2019. április 17-i C(2019) 3003 final bizottsági határozat (AT.40497 – „lengyel gázárak” ügy).

által gyakorolt állami kényszer esetén nem ismerte el e kivétel alkalmazását, a Bizottság annak érdekében, hogy lehetővé tegye a felperes számára, hogy e tekintetben meghallgassák őt, köteles lett volna e szándéklevélben kifejezetten jelezni a felperesnek, hogy a Bizottság által kialakított ideiglenes értékelés azon alapult, hogy e kivétel alkalmazásának esete állhat fenn. A Törvényszék szerint a Bizottság nem várhatja el a felperestől, hogy az említett levélben előadott körülményekből levezesse ezt a közvetett indokolást.

Következésképpen a **Bizottság megsértette a felperessel szemben a 773/2004 rendelet 7. cikkének (1) bekezdése alapján fennálló tájékoztatási kötelezettségét, amikor az elutasítási szándékról szóló levélben elmulasztotta megadni ezeket az információkat.** Ezenkívül az iratanyag adatai fényében a Törvényszék megállapítja, hogy a 773/2004 rendelet e megsértésének hiányában másként alakulhatott volna a megtámadott határozat tartalma az állami cselekvésre alapított kivétellel összefüggő igazolást illetően, vagyis e jogsértés alkalmas arra, hogy e határozat megsemmisítését eredményezze.

Ugyanakkor e megsemmisítés csak azzal a feltétellel igazolt, ha a megtámadott határozatban előadott másik igazolás – amely a tanúsítási határozattal függ össze – nem támasztja alá a Bizottság által levont azon következtetést, amely szerint az infrastruktúrával kapcsolatos feltételekre vonatkozó állítások tekintetében korlátozott valószínűséggel lehet jogsértést megállapítani a Gazprommal szemben.

E tekintetben és másodsor, a Törvényszék egyrészt megállapítja, hogy a Bizottság nem tulajdoníthatott volna meghatározó jelentőséget e tanúsítási határozatnak anélkül, hogy figyelembe vette volna, hogy e határozat rendelkező része megkövetelte, hogy a Yamal gázvezeték lengyelországi szakaszán elhelyezkedő kompressziós és fogyasztásmérő állomások üzemeltetését – amiről a felperes és a Gazprom tulajdonában lévő közös vállalkozás gondoskodik – átruházzák a Gaz-Systemre, továbbá anélkül, hogy figyelembe vette volna azokat a körülményeket, amelyek ezen átruházás elmaradását övezik.

Másrészt, a Törvényszék kiemeli, hogy a Bizottság azáltal, hogy a Yamal gázvezeték lengyelországi szakaszán végzett beruházásokra vonatkozó, a tanúsítási határozatban szereplő egyes megállapításokra és értékelésekre hivatkozott, a panaszban megfogalmazott állításokat kizárólag a kifogásközlésben kifejtett Yamal kifogások érvényesülési körére korlátozta, miközben az érintett magatartások eltérő jellegűek voltak, és túlmutattak a beruházások ezen egyetlen kérdésén.

Következésképpen a Törvényszék úgy ítéli meg, hogy a **Bizottság nyilvánvaló mérlegelési hibát követett el, amikor a tanúsítási határozatra hivatkozott azon következtetésének alátámasztása érdekében, amely szerint az infrastruktúrával kapcsolatos feltételekre vonatkozó állítások tekintetében korlátozott valószínűséggel lehet megállapítani az EUMSZ 102. cikknek a Gazprom általi megsértését.**

E nyilvánvaló mérlegelési hiba, valamint a 773/2004 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének az előbbieken megállapított azon megsértése következtében, amely abban nyilvánult meg, hogy a Bizottság az állami cselekvésre alapított kivételből levezetett igazolás tárgyában nem tartotta tiszteletben a felperes tájékoztatására irányuló kötelezettségét, a Törvényszék megsemmisíti a megtámadott határozatot.

EMLÉKEZTETŐ: A Törvényszék határozata ellen annak közlésétől számított két hónap és tíz napon belül kizárólag jogkérdésekre vonatkozó fellebbezést lehet benyújtani a Bírósághoz.

EMLÉKEZTETŐ: A megsemmisítés iránti kereset az uniós intézmények uniós joggal ellentétes jogi aktusainak megsemmisítésére irányul. Bizonyos feltételek mellett a tagállamok, az európai intézmények és a magánszemélyek indíthatnak megsemmisítés iránti keresetet a Bíróság és a Törvényszék előtt. Ha a kereset megalapozott, az uniós bíróság megsemmisíti a jogi aktust. Az érintett intézménynek a jogi aktus megsemmisítése miatt esetleg kialakult joghézagot orvosolnia kell.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Törvényszéket.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106.